

Una opinió equivocada

Dins de pocs dies serà elegit el primer president de la República i si no s'innova res, serà nomenat l'Alcalà Zamora. Amb l'elecció de president queda legalitzada la revolució del 14 d'abril i el nou règim, amb la Constitució aprovada, queda definitivament organitzat.

L'Ortega i Gasset (Josep) deia en la seva conferència de diumenge que si bé fins ara era un deure de seguir i apoiar incondicionalment als homes que actualment governen i que hauria estat un crim de lesa República el fer-los oposició, que una vegada aprovada la Constitució cal que cadascú es defineixi i es situï de la manera més clara per tal d'evitar confusionismes i mals més greus.

Nosaltres creiem que els homes tenen el deure de situar-se avui com el tenien ans del dia catorze d'abril; i considerem, encara, que pel fet d'haver-se aprovat el text de la Constitució, ni quan s'hagi elegit president de la República, la República aquesta no haurà complert totes les més peremptòries necessitats per les quals va ésser proclamada.

Potser els moments més difícils, encara no són arribats, i amb seguretats que ho seran en arribar el moment d'anar a executar les lleis especials i compreses dins el text constitucional.

Estimem equivocada l'opinió de l'Ortega Gasset en dir que la República ha resultat vulgar i trista, i que per aquests motius l'entusiasme popular s'ha refredat.

Arreu del món ha succeït el mateix; quan han passat els moments passionals, el poble es sent menys entusiasta i com a decebut. El mateix passa amb les il·lusions que ens forgem els individus.

Ara bé; això no vol dir que els homes liberals i més capacitats de la República hagin de fer política derrotista, sinó que el que cal és que cadascú treballi intensament i amb llealtat pel bé de la República, durant el període constructiu que anem a començar.

Es una visió equivocada i molt espanyola, el creure que una vegada promulgada la llei, ja estan resolts tots els problemes que a ella atanyen. Si és difícil legislar i pro-

mulgar lleis, ho és molt més el treballar per fer que aquestes lleis arribin a complir-se sense coacció i en la seva major integritat.

La conferència del senyor Ortega i Gasset, tant atapeïda de pensaments subtils i tota ella tapisada d'un lèxic atildat, en definitiva no serví per altra cosa que per dir-nos allò que tant sabíem, que l'Estat, en temps de la monarquia, no era altra cosa que una institució que vivia per damunt i contra la nació, i que aquest no beneficiava a altres que a la minoria que l'usdefruïa. Tampoc és nou el que ens deia de l'actitud de les classes altes, i

Suggerències republicanes

Contra el caciquisme

Quan en una nació, trencant les cadenes que l'oprimeixen, es canvia la tirania d'un règim monàrquic, sinònim d'oprobri i esclavitud, pel liberalisme d'un Estat republicà, és evident que l'evolució que experimenta aquell poble no ha de sintetitzar-se en un simple canvi d'etiquetes, ni ha de basar-se la transformació estatal en el fet protocolari de posar República on abans hi deia Monarquia.

Resultaria d'una puerilitat enternidora creure (ah, senyors Lliguistes!) que després d'una revolució, no per incruentia menys afecç, orgull de la Democràcia espanyola, han de continuar les coses el mateix que abans. I seria ja, patir d'ofuscació malèvola, suposar que dins del nou règim, han de seguir disfrutant de prebendes i privilegis els homes que fins el 14 d'abril combatien la República amb les expressions més grotesques i qualificaven impudicament i pública els republicans amb els mots més eixores i grollers.

Recordem com a mostra, que a Tarragona en un míting de presentació de candidats regionalistes i monàrquics, hi hagué un senyor de la Lliga local que qualificà els republicans d'ebri, omplint-los de blasmes amb aquella ironia tan lliguera, tant "ben pensant", i oh

creiem que va perdre el temps fent aquella especial crida.

No hi ha cap dubte que tenim plantejats problemes més vius i més urgents que els que apuntà el senyor Ortega i Gasset, els quals potser seran més xavacans i menys filosòfics, però que interessin a molta més gent, fins i tot als capitalistes que ell cridava.

Al senyor Ortega i Gasset no l'hem cregut mai un bon polític, però, si no hagués estat així, en la conferència de diumenge ens hauria convençut que mai no serà un capdill ni pels de la dreta ni pels de l'esquerra.

Que faci articles i expliqui metafísica a la seva càtedra, i potser en treurem més profit, que no fent del filòsof polític.

Portades a cap les negociacions pertinents, mitjançant l'apoi de digníssims republicans, avui en exercici del poder, es buscà el terreny apropòsit per a bastir l'anhelat edifici. Però, ara ve el bo; el terreny que l'arquitecte provincial indicà com immillorable donada la situació particular en que està enclavat, pertany al senyor que fins ara ha regit (!) els destins del poble "a la antiga usanza". En indicar-li que s'havia pensat en aquell terreny per a edificar l'escola, cuidà de seguida de posar traves i en demanà un preu fantàstic, creien, l'ihús, que així podria una vegada més fer el seu agost a l'esquena dels altres.

Així les coses, hom esperava la visita que periòdicament realitza la Inspecció del Magisteri, per les diverses contrades catalanes, per a poguer tenir un canvi d'impressions i assabentar a la Superioritat de la intransigència d'aquest cacic de via estreta.

El divendres passat, però, hom s'assabentà per conducte particular que els senyors Inspector i Inspectora estaven visitant les escoles acompanyats del mestre i mestressa locals als qui feia de "cicerone" l'alludit cacic, enemic aferrissat de la República i de tot quant sigui expandiment cultural.

Per a fer-se càrrec de la transcendència d'aquest fet, hom ha de tenir en compte que aquest últim senyor actualment i oficialment, no representava res. Ultra això, el Consell local de primera Ensenyança no ha estat assabentat encara d'aquesta visita. Al batlle com a primera autoritat del poble tampoc no li ha estat comunicat res.

Com es pot veure, per aquesta gent és endebades que s'hagi proclamat la República; estan tan acostumats a manar que no poden capir que el seu temps ja s'és passat.

Nosaltres creiem que comença a ésser hora d'acabar per sempre amb aquesta rêmora que és el caciquisme rural.

LLUÍS JOANPERE

L'EFICACIA DE L'ANUNCI, DEPEN DEL DIARI QUE ESCOLLIU. "FOMENT" US ASSEGURA AQUESTA EFICACIA.